

Strasbourg/Paryż 19 czerwca 2013 r.
DGII/EDU/HE (2012) 14 Rev 09 final
ED-2012/UNESCO
Oryg. Ang

**KOMITET KONWENCJI O UZNAWANI KWAŁIFIKACJI ZWIĄZANYCH
Z UZYSKIWANIEM WYKSZTAŁCENIA WYŻSZEGO W REGIONIE EUROPY**

**TEKST UZUPEŁNIAJĄCY DO KONWENCJI:
„ZALECENIE W SPRAWIE STOSOWANIA RAM
KWAŁIFIKACJI PRZY UZNAWANIU
WYKSZTAŁCENIA UZYSKANEGO ZA GRANICĄ”**

Dyrektoriat Generalny II, (Dyrektoriat Demokratycznego Obywatelstwa i Uczestnictwa – Wydział Polityki i Praw Edukacyjnych) Rady Europy oraz Wydział UNESCO ds. Rozwoju Nauczycieli i Szkolnictwa Wyższego

Dystrybucja: Komitet Konwencji Lizbońskiej (LRC)

ZALECENIE W SPRAWIE STOSOWANIA RAM KWALIFIKACJI PRZY UZNAWANIU WYKSZTAŁCENIA UZYSKANEGO ZA GRANICĄ

Preambuła

Komitety Konwencji Rady Europy/UNESCO o uznawaniu kwalifikacji związanych z uzyskiwaniem wyższego wykształcenia w regionie Europy¹,

biorąc pod uwagę, że celem Rady Europy i UNESCO jest osiągnięcie większej jedności między ich członkami oraz że cel ten można realizować w szczególności poprzez wspólne działania w dziedzinie kultury i wspieranie reform szkolnictwa wyższego;

uwzględniając Konwencję Rady Europy/UNESCO o uznawaniu kwalifikacji związanych z uzyskiwaniem wykształcenia wyższego w regionie Europy;

uwzględniając europejską konwencję kulturalną;

uwzględniając deklarację europejskich ministrów edukacji z Bolonii z dnia 19 czerwca 1999 r. oraz kolejne komunikaty ze spotkań ministerialnych w ramach Procesu Bolońskiego, w szczególności ich odniesienia do ram kwalifikacji i roli, jaką mogą one odegrać w reformowaniu szkolnictwa wyższego w Europie (na szczeblu lokalnym, krajowym i regionalnym), a także w państwach należących do regionu Europy UNESCO oraz w państwach, które, chociaż nie uczestniczą w Procesie Bolońskim, mają lub zamierzają opracować krajowe ramy kwalifikacji;

uwzględniając teksty uzupełniające przyjęte na podstawie Konwencji Rady Europy/UNESCO o uznawaniu kwalifikacji związanych z uzyskiwaniem wykształcenia wyższego w regionie Europy: Kodeks dobrej praktyki UNESCO/Rady Europy w organizacji kształcenia transnarodowego, zmienione Zalecenie w sprawie kryteriów oraz procedury oceny wykształcenia uzyskanego za granicą, jak również Zalecenie w sprawie uznawania wspólnych dyplomów;

uwzględniając suplement do dyplomu, który ułatwia uznawanie wykształcenia poprzez wskazanie poziomu NQF, EQF i EHEA QF, opracowany wspólnie przez Komisję Europejską, Radę Europy i UNESCO;

uwzględniając funkcjonujący w państwach Unii Europejskiej Europass², a także coraz powszechniejsze stosowanie systemów punktów kredytowych, w szczególności Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS);

uwzględniając inne podobne narzędzia zapewniające przejrzystość, które istnieją w państwach będących stronami Konwencji;

uwzględniając prace podjęte w celu poprawy uznawalności wyższego wykształcenia przez Europejską Sieć Krajowych Ośrodków Informacji Rady Europy/UNESCO (ENIC³) w sprawie uznawania akademickiego i mobilności oraz krajowych ośrodków informacji;

biorąc pod uwagę fakt, że Rada Europy i UNESCO zawsze sprzyjały mobilności akademickiej jako sposobowi lepszemu zrozumienia różnych kultur i języków, bez jakiegokolwiek formy dyskryminacji rasowej, religijnej, politycznej lub seksualnej;

¹ W niniejszym zaleceniu konwencja będzie nazywana „Konwencją Lizbońską”.

² Decyzja 2241/2004/WE (15 grudnia 2004 r.) Parlamentu Europejskiego i Rady - w sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass).

³ Niektóre ośrodki ENIC są również ośrodkami NARIC i wszystkie współpracują za pośrednictwem sieci ENIC/NARIC.

uważając, że studia lub praca w innym kraju może przyczynić się do kulturowego i naukowego wzbogacenia danej osoby, a także do poprawy jej perspektyw zawodowych;

biorąc pod uwagę rozwój ram kwalifikacji na szczeblu lokalnym, krajowym i regionalnym (w tym na przykład Ramy Kwalifikacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (QF-EHEA) i Europejskie Ramy Kwalifikacji dla Ucznia się Przez Całe Życie (EQF-LLL));

biorąc pod uwagę, że krajowe ramy kwalifikacji w państwach należących do Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego często zostały samopotwierdzone (*self-certified*) i odniesione się do QF-EHEA i EQF-LLL;

uwzględniając, że istnieją państwa-strony Konwencji Lizbońskiej, które nie odnoszą krajowych ram kwalifikacji do QF-EHEA i/lub EQF-LLL, ale w których istnieją ramy kwalifikacji lub mogą zostać one opracowane;

biorąc pod uwagę, efekty kształcenia stanowią podstawę, na której opiera się tworzenie ram kwalifikacji jak i praktyka w zakresie uznawalności wykształcenia;

zważywszy, że ramy kwalifikacji uwzględniają i/lub odnoszą się do porozumień dotyczących zapewnienia jakości programów i instytucji wydających kwalifikacje przypisane do tych ram;

zważywszy, że uznawanie wykształcenia uzyskanego za granicą jest niezbędnym warunkiem zarówno mobilności akademickiej i zawodowej, jak i budowania społeczeństw opartych na wiedzy;

zaleca, aby rządy państw będących stronami Konwencji o uznawaniu kwalifikacji związanych z uzyskiwaniem wyższego wykształcenia w regionie Europy:

- i. uwzględniły przy ustalaniu zasad uznawania zasady określone w załączniku do niniejszego Zalecenia, który stanowi jego część;
- ii. zwróciły uwagę zainteresowanych organów właściwych na te zasady;
- iii. promowały wdrażanie tych zasad przez agencje rządowe, władze lokalne i regionalne na obszarze ich kraju oraz przez krajowe szkoły wyższe;
- iv. zapewniły, by niniejsze Zalecenie zostało rozpowszechnione jak najszerzej wśród wszystkich stron zainteresowanych uznawaniem wyższego wykształcenia;

zwraca się do Sekretarza Generalnego Rady Europy i, odpowiednio, Dyrektora Generalnego UNESCO, o przekazanie niniejszego Zalecenia rządów tych państw, które zostały zaproszone na konferencję dyplomatyczną, której powierzono przyjęcie Konwencji Lizbońskiej, ale które nie stały się stronami tej Konwencji.

**ZAŁĄCZNIK DO ZALECENIA W SPRAWIE STOSOWANIA RAM KWALIFIKACJI PRZY
UZNAWANIU WYKSZTAŁCENIA UZYSKANEGO ZA GRANICĄ**

I. Definicje

1. Zasady ogólne:
 - a. Ogólne terminy stosowane w niniejszym Zaleceniu mają takie same znaczenie, jak to użyte w Konwencji Lizbońskiej i przywołane w definicji pojęć (Sekcja I) Konwencji.
2. Terminologia specyficzna dla niniejszego Zalecenia:
 - a. 'Krajowe ramy kwalifikacji (NQF)' odnoszą się do ram kwalifikacji opracowanych na poziomie krajowym lub niższym niż krajowy i specyficznych dla struktury kształcenia i szkolenia danego kraju;
 - b. 'Nadrzędne ramy' odnoszą się do regionalnych ram, z którymi powiązane są krajowe ramy kwalifikacji (na przykład QF-EHEA i EQF-LLL);
 - c. 'Ramy kwalifikacji' odnoszą się ogólnie zarówno do krajowych ram kwalifikacji, jak i nadrzędnych ram kwalifikacji.

II. Zakres i uwagi ogólne

1. Zalecenie koncentruje się na wykorzystaniu ram kwalifikacji, jako ważnego źródła informacji oraz narzędzia zapewniającego przejrzystość w uznawalności wykształcenia wyższego oraz kwalifikacji dających dostęp do szkolnictwa wyższego.
2. Zalecenie uwzględnia fakt, że z perspektywy uczenia się przez całe życie ramy kwalifikacji mogą również ułatwiać uznawanie efektów uczenia się nabytych poza edukacją formalną (*recognition of prior learning* – RPL), ponieważ opisują one wykształcenie za pomocą efektów kształcenia, niezależnie od ścieżek kształcenia. Zalecenie uwzględnia również fakt, że ramy kwalifikacji można wykorzystać w celu ułatwienia dostępu do rynku pracy.
3. Zalecenie pokazuje, w jaki sposób ramy kwalifikacji mogą pomóc przy ustalaniu podobieństw pomiędzy wykształceniem uzyskanym za granicą, a odpowiednim wykształceniem w państwie, w którym wnioskodawca występuje z prośbą o uznanie, oraz ustalić, czy istnieją znaczne różnice.
4. Fakt, że nie wszystkie państwa, a nawet nie wszyscy sygnatariusze Konwencji Lizbońskiej, posiadają krajowe ramy kwalifikacji, nie powinien stanowić przeszkody w uznawaniu wykształcenia z takich państw. Podobnie, wiele starszych kwalifikacji może nie zostać objętych ramami kwalifikacji, nawet jeśli dane państwo takie ramy opracowało.
5. Krajowe ramy kwalifikacji ułatwiają uznawalność, zwłaszcza gdy zostały one w przejrzysty sposób porównane i powiązane – poprzez samopotwierdzenie i sprawdzenie – z nadrzędnymi ramami takimi jak QF-EHEA i EQF-LLL.
6. Chociaż samo istnienie krajowych ram kwalifikacji nie prowadzi do „automatycznej uznawalności”, to fakt umiejscowienia dokumentu potwierdzającego wykształcenie w strukturze

krajowych ram kwalifikacji i odniesienie tych ram do jednej lub większej liczby nadrzędnych ram kwalifikacji dostarcza ważnych informacji, które ułatwiają proces uznawalności wykształcenia.

III. Zalecenia

1. Organy właściwe do spraw uznawalności oraz sieć ENIC powinny wypracować wspólne porozumienie dotyczące wykorzystania krajowych, europejskich lub innych nadrzędnych ram kwalifikacji w celu ułatwienia uznawalności wykształcenia uzyskanego za granicą oraz zidentyfikować związane z nimi szanse i wyzwania.

2. Ramami kwalifikacji należy posługiwać się w taki sposób, aby ułatwić organom właściwym do spraw uznawalności ocenę wykształcenia uzyskanego za granicą.

3. Ramy kwalifikacji powinny być stosowane z uwzględnieniem pięciu kluczowych elementów uznawalności wykształcenia: poziomu wykształcenia, efektów kształcenia, jakości, nakładów pracy (*workload*) i profilu. Ramy kwalifikacji dostarczają jedynie ograniczonych informacji wspierających proces uznawania, jeśli chodzi o profil wykształcenia.

4. Aby zapewnić skuteczne wykorzystanie ram kwalifikacji w praktyce uznawania, należy następujące zasady:

a. Poziom wykształcenia

- i. Jeżeli dokonano samopotwierdzenia lub odniesienia krajowych ram kwalifikacji z nadrzędnymi ramami kwalifikacji, to organ właściwy do spraw uznawalności nie musi, co do zasady, dalej badać poziomu wykształcenia;
- ii. W przypadku dokonania samopotwierdzenia lub odniesienia dokumentów potwierdzających wykształcenie do tego samego poziomu w nadrzędnych ramach kwalifikacji, należy przyjąć, że potwierdzają one ten sam poziom wykształcenia;
- iii. W przypadku wystąpienia rozbieżności dotyczących poziomu wykształcenia, należy sięgnąć do informacji dotyczących konkretnego wykształcenia, w tym suplementu do dyplomu lub innych dokumentów. W takich przypadkach należy wziąć pod uwagę, jakie uprawnienia daje dane wykształcenie w kraju jego uzyskania.

b. Efekty kształcenia

- i. Efekty kształcenia opisane w krajowych ramach kwalifikacji i nadrzędnych ramach kwalifikacji mają charakter ogólny i stanowią punkt odniesienia dla uznawalności;
- ii. W przypadkach, w których informacje na temat efektów kształcenia zawarte w ramach kwalifikacji są niewystarczające dla celów uznania danego wykształcenia, należy zastosować bardziej szczegółowe opisy efektów kształcenia dostarczone przez instytucje. Opis efektów kształcenia zawarty w suplementie do dyplomu lub w innych dokumentach jest przydatny dla celów uznawalności.